

EEN NIEUWE PROTESTANTSE GEMEENTE: visie en werkelijkheid

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Een protestantse gemeente	4
3. Twee gemeenten op één eiland	4
4. De Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht	5
5. Wijkgemeenten en haar roeping	6
6. Wijkgemeenten in hun eigen karakter	6
7. Wijkgemeenten en haar leden	7
8. Diaconale en missionaire arbeid	7
9. Vermogensrechtelijke aangelegenheden	7
10. De colleges en wijkraden van kerkrentmeesters en diakenen	8
11. Kerk op Dordt	8

1. Inleiding

In dit document wordt in grote lijnen de visie geschetst die het leven en werken van de Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht richting moet geven. Deze protestantse gemeente ontstaat eind 2012 door het samengaan van de Hervormde Gemeente Dubbeldam, de Gereformeerde Kerk van Dordrecht en de wijkgemeenten 4 en 10 van de Hervormd gemeente te Dordrecht. Het samengaan van deze gemeenten is de eerst stap in de vorming van één Protestantse Gemeente op het Eiland van Dordrecht. Deze ene Protestantse Gemeente ontstaat wanneer uiterlijk 2019 Hervormd Dordrecht zich verenigt met de Protestantse Gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht.

Kort gezegd: "We worden uit drieën één in twee stappen".

De visie beschrijft in hoofdlijnen de uitgangspunten en kaders die het gemeentelven, gezamenlijk en als wijkgemeente, sturen en vormgeven. De concrete uitwerking van de visie is vastgelegd in de plaatselijke regeling. In de plaatselijke regeling, die gefundeerd is in de Ordinantie, zijn afspraken over bijvoorbeeld samenstelling van de Algemene kerkenraad, de colleges en de zelfstandigheid van de wijkgemeenten vastgelegd.

Deze visie is geschreven vanuit het wenkend perspectief van de vereniging van de genoemde protestantse gemeenten op het eiland van Dordrecht.

Binnen het spectrum van de Protestantse Kerk in Dordrecht liggen ook de Evangelisch Lutherse Gemeente van Dordrecht en het Dordtse deel van de Waalse Combinatie Middelburg-Dordrecht-Breda, die lid is van de Reunion Wallonnes. De Reunion Wallones functioneert als aparte, zelfstandige classis. Met beide gemeenten zijn banden die onder andere tot uitdrukking komen in de gezamenlijke kerkbode. Tot een formele vereniging zal, voor zover nu bekend, niet worden overgegaan.

De keuze voor een vereniging in twee stappen brengt met zich mee, dat zowel de visie als de plaatselijke regeling een 'voorlopig' karakter hebben. Deze stukken richten zich in eerste instantie op de wijkgemeenten die in de eerste vereniging samenkomen. Echter is bij het optellen van deze beide stukken nadrukkelijk de samenwerking en afstemming gezocht (en gevonden) met de wijkgemeenten, die in de tweede vereniging gaan deelnemen. De contouren van wat in 2019 gaat ontstaan, zijn al zichtbaar zijn in deze stukken.

Naast de 'voorlopigheid' die de vereniging in twee stappen met zich meebrengt, heeft een visiedocument altijd een begrensde 'houdbaarheid'. In de periode tot 2019, maar ook daarna, zal de visie (en de uitwerking daarvan in de dagelijkse praktijk) regelmatig onderwerp van gesprek zijn.

In dit gesprek hebben beide Algemene kerkenraden een rol en dit kan dienen om het proces van vereniging te bevorderen.

Voor de wijkkerkenraden kan dit visiedocument een vertrekpunt zijn voor het opstellen en/of zonodig bijstellen van het eigen beleid.

2. Een protestantse gemeente

Een protestantse gemeente is een gemeente van de *Protestantse Kerk in Nederland*. De Protestantse Kerk in Nederland belijdt gestalte van de ene christelijke Kerk te zijn en te leven uit de genade van God, die in Jezus Christus tot ons gekomen is. Als gemeente van Jezus Christus leeft een protestantse gemeente uit de genade van God. Ook gaat het erom de opdracht van haar Heer te volgen. Door het Woord van God te horen, te verkondigen en te doen dient en looft zij God Drieënig als Vader, Zoon en Heilige Geest. Het evangelie is een groots geschenk, dat erom vraagt dat we er ons helemaal door laten vervullen, en ook kritisch staat tegenover de tijdgeest van een maatschappij, waarin vaak egoïsme als uitgangspunt genomen wordt.

Een protestantse gemeente functioneert zelfstandig binnen het geheel van de regionale en landelijke Kerk. Zij vormt voor haar leden en haar werkgebied de gemeenschap die tot eenheid, getuigenis en dienst geroepen is en rondom Woord en sacramenten samenkomt. Zij heeft daarbij alle functies te vervullen, die een gemeente voor haar leden en voor de samenleving heeft. In de vervulling van haar opdracht wendt de gemeente zich ook naar de wereld, want zij belijdt in haar vieringen en andere activiteiten, dat Jezus Christus de Heer en Verlosser van de wereld is. Daarom roept zij de maatschappij, de cultuur en ook de staat op het leven te vernieuwen. Nu men in onze maatschappij gemakkelijk geneigd is de betekenis van het christelijke geloof verkeerd op te vatten of te onderschatten, moet de gemeente zich des te indringender van haar missionaire taak bewust zijn.

3. Twee gemeenten op één eiland

In de periode van 2012 tot uiterlijk 1 mei 2019 bestaat er in Dordrecht naast de Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht de Hervormde gemeente te Dordrecht. De beide gemeenten weten zich met elkaar verbonden door het besluit uiterlijk op die laatste datum te komen tot vereniging van beide in de Protestantse Gemeente te Dordrecht. Tot die datum werken zij nauw samen. Zij willen in geestelijk opzicht naar elkaar toegroeien. Zij representeren samen de kerk naar de burgerlijke gemeente en organisaties en instellingen in de samenleving. Daartoe stemmen zij hun beleid zoveel mogelijk op elkaar af.

4. De Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht

De Protestantse Gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht vervult in elk geval deze functies:

- zij representeert samen met de Hervormde Gemeente de protestantse kerk op het niveau van de stad ten opzichte van andere kerken, de burgerlijke gemeente en instellingen en neemt ook haar verantwoordelijkheid voor wat de Kerk in het algemeen voor de stad dient te betekenen;
- zij faciliteert en dient het werk van de wijkgemeenten;
- zij belichaamt de onderlinge solidariteit tussen de wijkgemeenten;
- zij doet recht aan de kerkelijke eenheid en verscheidenheid binnen de gemeente.

De algemene kerkenraad is de kerkenraad van de gemeente in haar geheel. De taken van de algemene kerkenraad zijn vooral van coördinerende, faciliterende en enthousiasmerende aard. De Kerk richt zich echter niet alleen naar binnen, maar ook naar buiten. Zij draagt ook een eigen verantwoordelijkheid voor de samenleving en de cultuur waarin zij leeft, en dat betekent in Dordrecht een kerkelijke verantwoordelijkheid voor de stad. De algemene kerkenraad ziet het als zijn taak zich voortdurend op de presentie van de kerk in de stad te bezinnen, initiatieven te ontplooiën en op wijkniveau de kerkelijke samenwerking in dezen te stimuleren. De algemene kerkenraad dient er zich ook van bewust te zijn, dat deze presentie niet alleen communicatief en cultureel, zorgend en dienend is, maar ook missionair. Het Evangelie is niet alleen belangrijk voor wie zelf geloven, maar ook voor wie dat niet doen.

De algemene taken van de gemeente als geheel worden door de kerkorde duidelijk aangegeven, en dat geldt zeker ook voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden. Zij worden ten dienste van de wijkgemeenten vervuld. De bevoegdheden worden in de plaatselijke regeling en in het beleidsplan nader uitgewerkt. In concreto is de wijkkerkenraad de zorg voor de leden van de gemeente opgedragen, omdat het gemeentelijk leven zich primair in de wijkgemeenten afspeelt.

5. Wijkgemeenten en haar roeping

Wijkgemeenten vormen voor haar leden en werkgebied de gemeenschap die, geroepen tot eenheid, getuigenis en dienst, samenkomt rondom Woord en sacramenten, en doen daar het werk dat de Kerk heeft te doen. Zij vervullen daarbij de meeste functies die een gemeente voor haar leden en voor de samenleving heeft.

Om die roeping te kunnen vervullen moet de wijkgemeente wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Zij moet voldoende leden hebben om haar taak te kunnen vervullen. Dat komt tot uitdrukking in de instandhouding van een wijkkerkenraad met voldoende leden en het kunnen opbrengen van de kosten van de gemeente. Wanneer een wijkgemeente daartoe langere tijd niet in staat is, zal zij aansluiting moeten vinden bij een andere wijkgemeente.

6. Wijkgemeenten in hun eigen karakter

De Protestantse Gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht zal een pluraal karakter hebben, maar ook deze vaststelling heeft meer kanten. De eerste fase van de vereniging geeft ruimte voor een protestantse gemeente op het grondgebied van het Eiland van Dordrecht met vier wijkgemeenten.

De kerkorde gaat ervan uit, dat niet alleen de gemeente, maar ook een wijkgemeente een geografisch gebied bestrijkt. Zoals uit het aantal perforaties blijkt, hebben de wijkgemeenten een eigen aantrekkingskracht op leden buiten de eigen wijk (denominatie gaat boven geografie). Te verwachten is, dat dit verschijnsel sterker zal worden. Geconcludeerd kan worden, dat de binding van kerkleden met de gemeente zich in toenemende mate zal manifesteren als binding aan de eigen gekozen wijkgemeente. Wij gaan er bij de al geschetste uitgangspunten van uit, dat dit alles als feit wordt aanvaard en dat daaruit de logische consequenties worden getrokken voor de organisatie van de Protestantse Gemeente Dordrecht-Dubbeldam te Dordrecht.

Van wijkgemeenten van één gemeente mag onderlinge solidariteit worden verwacht. Dat geldt in geestelijk opzicht, in ondersteuning waar nodig, maar ook in materieel opzicht. De gemeente als geheel zal daartoe ook voorzieningen treffen, maar ook grenzen moeten stellen aan die solidariteit.

De gemeente als geheel heeft ook een taak om voorzieningen te treffen, waar dat nodig is om recht te doen aan de binnen de gemeente voorkomende kerkelijke verscheidenheid (*Ordinantie* IV 9.4). Dit impliceert in ieder geval dat op de solidariteit een zwaarder beroep gedaan zou kunnen worden, indien het voortbestaan van de verscheidenheid in het geding zou kunnen zijn. Solidariteit ontziet ook het anders zijn. Onder deze taak mag ook de opgave gerekend worden om binnen de gemeente als geheel en tussen de wijkgemeenten het inhoudelijk geloofsgesprek te bevorderen. De algemene vergadering van ambtsdragers vormt een van de kaders om voor dit geloofsgesprek eigen vormen te vinden.

7. Wijkgemeenten en haar leden

Zoals hiervoor is aangegeven zal de binding van leden van een wijkgemeente in toenemende mate los zal staan van de wijk waar men woont. Dit impliceert, dat een gemeentelid dat zich wil laten overschrijven (voorkeurslidmaatschap) naar een andere wijkgemeente of een wijkgemeente van Hervormd Dordrecht daarvoor automatisch /van zelf toestemming krijgt, tenzij zeer uitzonderlijke omstandigheden van toepassing zijn. Dat wordt in de plaatselijke regeling vastgelegd door te bepalen, dat de bevoegdheid tot verlening van toestemming wordt opgedragen aan de algemene kerkenraad die deze bevoegdheid overdraagt aan het kerkkantoor.

De beide gemeenten werken samen bij de ontvangst van nieuw inkomende leden, ongeacht of die afkomstig zijn uit een hervormde, gereformeerde of protestantse gemeente.

De algemene kerkenraden verzorgen toegankelijke informatie over het kerkelijke leven in beide gemeenten en hun wijkgemeenten, die aan alle nieuw ingekomen leden ter beschikking wordt gesteld. Daartoe worden zij onder verantwoordelijkheid van de algemene kerkenraden binnen twee maanden na vestiging bezocht door een vertegenwoordiger van de wijkgemeente, waar zij aanvankelijk zijn ingeschreven. Daarbij wordt de mogelijkheid zich aan te sluiten bij een wijkgemeente naar keuze onder de aandacht gebracht. Indien betrokkene daartoe de wens te kennen geeft, wordt hij bij de wijkgemeente van zijn keuze ingeschreven. Indien betrokkene daartoe niet de wens te kennen geeft, blijft hij ingeschreven in de wijkgemeente waar hij aanvankelijk was ingeschreven.

De kerkorde onderscheidt als leden de belijdende leden en de doopleden. Daarnaast staan ingeschreven in de registers de niet-gedoopte kinderen van leden en degenen die blijf geven van verbondenheid met de gemeente.. Voor zover in deze notitie van leden wordt gesproken worden bedoeld de belijdende leden en de doopleden. Dat laat onverlet dat hier niet getreden wordt in de bevoegdheid van wijkkerkenraden (*Ordinantie* III 2.3) te bepalen of het stemrecht in de wijkgemeente alleen door belijdende leden of ook door doopleden wordt uitgeoefend.

8. Diaconale en missionaire arbeid

Diaconale en missionaire arbeid (onder meer evangelisatie, jeugdwerk en ZWO) wordt in het licht van het bovenstaande primair opgebouwd vanuit de wijkgemeenten.

Wijkkerkenraden dragen er zorg voor, dat dit alles op het niveau van ambtsdragers behartigd wordt. Wijkgemeenten kunnen voor de missionaire taakvelden commissies vormen. Voor diaconale en missionaire arbeid kunnen zij daarbij ook samenwerking zoeken met andere wijkgemeenten en daarmee, bijvoorbeeld, gezamenlijke commissies vormen.

Een en ander heeft tot consequentie dat de wijkgemeenten een grote mate van eigen verantwoordelijkheid hebben bij de te ondernemen acties voor deze doelen en het beheer van de middelen daartoe.

9. Vermogensrechtelijke aangelegenheden

Redenerend vanuit de eigen verantwoordelijkheid van de wijkgemeenten wordt de zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden zoveel mogelijk bij de wijkgemeenten neergelegd. Primair betekent dit, dat elke wijkgemeente verantwoordelijk is voor het evenwicht tussen haar inkomsten en uitgaven.

10. De colleges en wijkraden van kerkrentmeesters en diakenen

De colleges van kerkrentmeesters resp. diakenen, voeren de taken uit die efficiënter op het niveau van de gemeente als geheel kunnen worden uitgevoerd. Hierbij wordt bedoeld op rechtspositionele zaken, groot onderhoud gebouwen, het voeren van de administraties, vermogensbeheer en de uiteindelijke financiële verantwoordelijkheid. Daarnaast zal de solidariteit op het niveau van de gemeente als geheel ook door de colleges in financiële zin vorm worden gegeven.

In overeenstemming met de kaders die worden vastgesteld door de colleges van kerkrentmeesters en diakenen, worden de taken van de wijkraden van kerkrentmeesters uitgevoerd.

11. Kerk op Dordt

De beide gemeenten geven gezamenlijk een kerkbode uit (Kerk op Dordt). Hiertoe hebben vertegenwoordigers van beide gemeenten zitting in het bestuur van de stichting die het blad uitgeeft en de redactieraad. De redactie wordt gevormd door leden van beide gemeenten, benoemd door het bestuur in overleg met de algemene kerkenraden.